

ІСТОРІЯ З ДАВНІХ-ДАВЕН

Історію Шістьох Герцогств не можна писати без історії Провісників її панівної династії. Початок її сягає часів, які настали задовго до заснування Першого герцогства. І якщо ми вже згадали за нього, то варт обов'язково розповісти про острів'яніпіратів, які грабували населення на берегах з більш помірним і м'якшим кліматом, аніж на зледенілих берегах Зовнішніх островів. Але нам невідомі імена цих пращурів.

Про першого короля також не збереглося майже нічого, окрім імені та ексцентричних легенд. Ім'я його було досить просте — Тейкер Завойовник. Напевне, через це ім'я в його династії з'явилася традиція називати доньок та синів словами, які відображали їхнє життя й існування. Згідно з народними віруваннями, імена новонароджених прив'язані магічним чином, тому королівським нащадкам не можна було змінити характеристичні риси, які передавали їхні імена. Вони заповідали їм пройти крізь вогонь, солону воду та могутні вітри. Так нам розповідають нині. Можливо, колись і був такий обряд, хоч це звучить як казка. Але історія свідчить, що не завжди треба прив'язувати дитину до якоїсь одної риси...

Моє перо починає тремтіти, а затим випадає з рук, хоч я й міцно його тримаю, і залишає хвилясту чорнильну ляпку на папері Федврена. Я зіпсував ще один аркуш

доброго матеріалу і, здається, марно. Цікаво, чи вдасться мені написати цю історію. Либонь, кожну її сторінку буде просякнута гіркотою, хоча я гадав, що вона вже давно минула. Я вважав, що вилікував свої душевні рани, але тільки-но беру в руки перо й папір, мій дитячий біль починає вилитись у вигляді чорнила кольору морської хвилі. Потім мені починає здаватися, що кожна акуратно виведена літера роздряпує мої давні багрянні шрами.

Федврэн і Пейшенс¹ завжди охоче обговорювали можливість написання історії Шістьох Герцогств, тому я переконав себе, що варто спробувати, бо це допоможе відвернути увагу від свого болю і вбити час. Але я збагнув, що кожна історична подія пробуджує в мені власні почуття самотності та втрати. Боюся, що доведеться повністю відкласти цю роботу або ж я усвідомлю, що ці події зробили мене таким. Починаю працювати знову й знову, але виявляється, що я пишу про свої власні починання, а не про джерела історії цього краю. Я навіть не знаю, кому намагаюся пояснити свої почуття. Моє життя було сплетінням таємниць, які зараз розкривати ще небезпечніше. Викласти свої думки на гарному папері, щоби потім він згорів і став попелом? Можливо.

Я пам'ятаю себе з шести років. До цього моє минуле — прірва, через яку не можу перескочити, як би не напружував своєї пам'яті. Отже, до того дня в Мунсеї була порожнеча. Але тоді все раптово почалося, ще й так яскраво і виразно, що я був спантеличений. Іноді ті спогади здаються такими цілісними, що я починаю сумніватися: невже це відбувалося зі мною? Можливо, то лише оповідки сотень кухарок і кухарчат та ватаг конюхів, які пояснювали одне одному причину моєї присутності. Можливо, я чув цю розповідь так часто й зі стількох джерел, що тепер мені вона здається власним спогадом. Хіба це все результат того, як шестирічна дитина щиро сприймає навколишню дійсність? Або ж такі цілісні спогади є результатом яскравої дії Скіллу та зілля, яке я вживав, щоби перебороти свою залежність від Скіллу, адже те зілля спричиняє власні біль та жагу. Найімовірніше, все трапилося через останнє. Скоріш за все, так і є, хоч я й сподіваюся, що ні.

¹ Терпляча (англ.). — Тут і далі примітки перекладача.

Фактично цей спогад має фізичний вплив; прохолодно-сірий приємок, дощ, який лив так нещадно, що я був як мокра курка, заледеніла бруківка на вулицях химерного міста, навіть жорсткий затиск велетенської за grubілої руки, яка тримала мою маленьку ручку. Іноді я з подивом згадую про ту грубу кінцівку, міцну і впевнену. Вона не давала мені оступитися на слизькій вулиці, але й не давала уникнути своєї долі. Та рука була такою ж безжалісною, як і крижаний сірий дощ, що виблискував на вкритій гравієм доріжці. Вона вела до величезних дерев'яних дверей масивної будівлі, яка височіла в місті як фортеця.

Двері були досить високими не лише для шестирічного хлопчика, але й для людей велетенського зросту. Навіть м'язистий старигань, який нависав наді мною, на тлі цих дверей мав вигляд коротуна. Мені вони здавалися дивними, хоча я не можу навіть згадати, які двері чи помешкання були для мене знайомими. Але точно не ці вигравіювані двері з чорними залізними завісами, прикрашені головою оленя та дверним молотком із блискучої латуні. Я згадую сльоту, якою просяк мій одяг, а мої ноги промокли та змерзли. Але я не можу пригадати, чи я йшов останніми слідами зими, чи мене вели. Ні, все почалося тут, перед цими дверима цієї фортеці, коли той високий чоловік тримав мене за руку.

Нагадувало початок лялькового шоу: завісу відкрито, і ось ми стоїмо перед тими величезними дверима. Старигань узяв латунний молоток і тричі постукав по пластині, яка лунко заgrimіла під його ударами. Потім ми почули голос з-за «сцени»: не з-за дверей, але позаду, на тій дорозі, яку щойно пройшли.

— Тату, будь ласка! — благала якась жінка. Я озирнувся, але знову почав іти сніг, запорошуючи очі та прилипаючи до коміра, неначе мереживо. Не пам'ятаю, чи я когось побачив. Певна річ, я не намагався вирватися з рук стариганя й не кричав «мамо». Натомість стояв, як глядач. Усередині будинку я почув гупання щобіт і звук засува.

Жінка закричала востаннє. І досі чітко чую її розпачливий голос. Тепер я розумію, що він належав достатньо молодій жінці.

— Тату, будь ласка, благаю!

Рука, яка тримала мене, затремтіла, але я не знаю від чого — від страху чи інших почуттів. Старигань нахилився зі швидкістю чорної ворони, яка хапає хліб із землі, й підняв кавалок брудного льоду. Він мовчки жбурнув його, вклавши в кидок усю свою силу і лють. Я зіщулився, залишаючись на місці. Не пригадую, чи були якісь зойки або звук удару об чиєсь тіло; пам'ятаю, як двері відчинились і старому довелося швидко відступити назад, тягнувши мене за собою.

Потім було таке: чоловік у проймі дверей не був слугою, як я міг би собі уявити, почувши цю розповідь. Пам'ять підказує мені, що то не ввічливий слуга, а воїн, який уже почав старіти, і з животом, у якому було більше жиру, ніж м'язів. Він зміряв нас підозріливим поглядом знизу вгору, притаманним воїнам, а потім застиг на місці, чекаючи, доки ми розповімо, чому прийшли.

Гадаю, це злегка вивело стариганя з рівноваги. Він не злякався, а скорше розсердився, бо раптом відпустив мою руку, схопив мене за комір і жбурнув уперед, як щеня, котре показують новому потенційному господарю.

— Я привів тобі хлопця, — скрипучим голосом промовив він.

Але вартовий і далі витріщався на стариганя без осуду і навіть без інтересу. Тому той уточнив:

— Я годував його шість років, а від його батька не було жодної звістки! Він ні разу не приїхав і навіть не дав ні копійки, хоча моя донька пояснила, що нагуляла цього байстрюка і його батько знає про це. Я більше не годуватиму його і не гнутиму горба, щоб його вдягати. Хай цим займається той, хто його зробив. А в мене своїх проблем по вуха. Моя жінка старіє, а я ще мушу годувати й утримувати його матір. Бо жоден чоловік її не захоче, поки це щеня крутиться в неї під ногами. Тому візьми його і передай батькові.

Старий так різко відпустив мене, що я перечепився через кам'яний поріг під ногами у воїна. Я влаштувався навсидячки. Наскільки пам'ятаю, не дуже забився й підвів голову, щоб подивитись на подальший розвиток подій між двома чоловіками. Воїн поглянув на мене, злегка стиснувши губи. Він дивився без осуду, просто оцінюючи мене.

— Чий він? — запитав воїн. У його голосі не було цікавості; він просто уточнював деталі, щоб доповісти нагору.

— Чівелрі, — відповів старигань і одразу ж обернувся й поважною ходою вийшов на бруківку. — Принца Чівелрі, — додав він, указуючи мій титул. Старигань навіть не обернувся. — Його батько — король-в-очікуванні. Тож хай сам його виховує і радіє, що принаймні став батьком.

Воїн провів старого поглядом, потім мовчки нахилився й відтягнув мене за комір, щоб зачинити двері. На коротку мить воїн відпустив мене, щоб зрушити засув, а затим подивився на мене без жодного подиву. В його очах читалося лише стоїчне сприйняття солдатом дивних моментів його служби.

— Хлопче, вставай і йди туди, — промовив він. Я рушив за ним тьмяним коридором повз просто уряджені кімнати. Вікна досі були зачинені, щоб не впускати зимового холоду. Нарешті я дійшов до ще одних зачинених дверей. Ці були зроблені з червоного різбленого дерева. Там вартовий зупинився і швидко поправив одяг. Я чітко пам'ятаю, як він став на одне коліно, щоб осмикнути мою сорочку і пригладити волосся кількома різкими рухами. Але досі не знаю, чи це було проявом чуйності, оскільки я сподобався воїну, або він просто турбувався про те, щоб доправити мене у відповідному стані. Вартовий піднявся і постукав у подвійні двері. Не дочекавшись відповіді (або я просто її не почув), він відчинив їх і заштовхнув мене в кімнату поперед себе.

Порівняно з коридором тут було тепло, а сама кімната уряджена ліпше, ніж інші порожні помешкання. Пригадую, там було трішки меблів, килими і штори. На полицях у безладі лежали якісь скрижалі та манускрипти. Таке буває лише в затишних, обжитих кімнатах. У масивному каміні палав вогонь, наповнюючи помешкання теплом і приємним хвойним запахом. Під кутом до каміна стояв величезний стіл. За ним сидів кремезний чоловік. Він схилився над купою паперів, насупивши брови. Чоловік не одразу поглянув угору, тому я кілька хвилин дивився на його скуповжене темне волосся.

Коли він звів голову, то швидким поглядом своїх темних очей охопив і мене, і вояка.

— Ну, Ясоне, що це? — запитав чоловік. Попри свій юний вік, я відчув у його голосі покірність, хоча його так грубо відірвали від роботи.

Вартовий злегка підштовхнув мене, і я опинився на кілька кроків ближче.

— Принце Веріті... сір, його привів старий селянин. Сказав, що це байстрия принца Чівелрі.

Кудлатий чоловік декілька хвилин спантеличено розглядав мене. Потім його обличчя осяяло щось на кшталт здивованої усмішки. Чоловік піднявся і, взявши руки в боки, подивився на мене згори вниз. Мене не налякав його в'їдливий погляд; здавалося, йому щось дуже сподобалося в моїй зовнішності. Я з цікавістю подивився на нього. У чоловіка була коротка чорна борода, така ж густа і скуйовджена, як і його чуприна, обвітрені щоки та куцуваті брови над темними очима. Груди випнуті, а сорочка мало не тріщала на могутніх плечах. Квадратні кулаки свідчили про те, що чоловік звик до фізичної праці, хоч на його правій руці були ляпки від чорнила. Доки він дивився на мене, його усмішка розпливалася на обличчі. Затим чоловік пирхнув:

— Чорт забирай, — нарешті сказав він. — У хлопця очі Чіва, еге ж? Присягаюся плодючою Едою, ніхто не очікував такого від мого прославленого і благочестивого брата!

Воїн не зреагував жодним чином, хоча ніхто від нього цього й не сподівався. Він незворушно стояв, чекаючи подальших розпоряджень. Солдат є солдат.

Чоловік і далі дивився на мене з цікавістю.

— Скільки йому років? — запитав у вояка.

— Селянин сказав, що йому шість, — вояк підняв руку, щоб почухати щоку, але згадав, що доповідає, і опустив руку.

— Сір, — додав він.

Чоловік, здається, не помітив порушення дисципліни. Він дивився на мене своїми темними очима, і його усмішка розпливалася все більше й більше.

— Значить, це сталося близько семи років тому. Її животу потрібен був час, щоб вирости. Чорт забирай, так. Це був перший рік, коли ч'юрди намагалися перекрити прохід. Чівелрі заганяв

їх до нас упродовж трьох-чотирьох місяців. Скидається на те, що не лише їх. Але хто б міг подумати?

Він помовчав, а потім різко запитав:

— Хто його мати?

Вартовий збентежено поворухнувся й відповів:

— Не знаю, сір. На порозі стояв лише старий селянин. Єдине, що він сказав, що це байстрик принца Чівелрі й він не збирається ні годувати, ні одягати цього спиногриза. Просив передати, що хай тепер за ним батько доглядає.

Чоловік знизав плечима, наче йшлося про якусь дрібницю.

— Хлопець на вигляд доглянутий. Б'юсь об заклад, що за тиждень-два вона ридатиме на кухонному порозі за своїм щеням. Тоді й дізнаємось, а може, й раніше. Хлопче, як тебе звуть?

Його жилет був застебнутий фігурною пряжкою, схожою на голову оленя. Зроблена з латуні, вона виблискувала жовтим, а коли на неї падало полум'я — червоним.

— Хлопець, — відповів я. Не знаю, можливо, я просто повторював те, як мене назвали чоловік та вартовий, чи то дійсно в мене не було імені. На мить на обличчі чоловіка проступив подив. Навіть жаль. Але це почуття швидко зникло, і тепер чоловік просто виглядав розгубленим чи злегка роздратованим. Він знову подивився на карту, яка чекала його на столі.

— Ну, — сказав чоловік, порушивши тишу. — Щось треба з ним робити, принаймні доки Чів не повернеться. Ясоне, нагодуй хлопця і облаштуй йому місце для сну, хоча б на сьогодні, а я поки подумаю, що з ним робити завтра. Не можна, щоб королівські бастарди тинялися в селі.

— Сір, — відповів Ясон. У його голосі не було ні згоди, ні незгоди. Він просто виконував наказ. Ясон поклав мені важку руку на плече й повів назад до дверей. Я трохи неохоче покинув цю яскраву, затишну і теплу кімнату. Мої змерзлі ноги почали німіти. Я хотів zostаватися тут якнайдовше, щоб добре зігрітися. Але вартовий міцно тримав мене, і за якусь мить я знову опинився в холодному й похмурому коридорі. Після теплої та світлої кімнати він здавався ще темнішим. Я намагався встигати за вартовим, поки він ішов звивистими коридорами. Можливо, я рюмсав